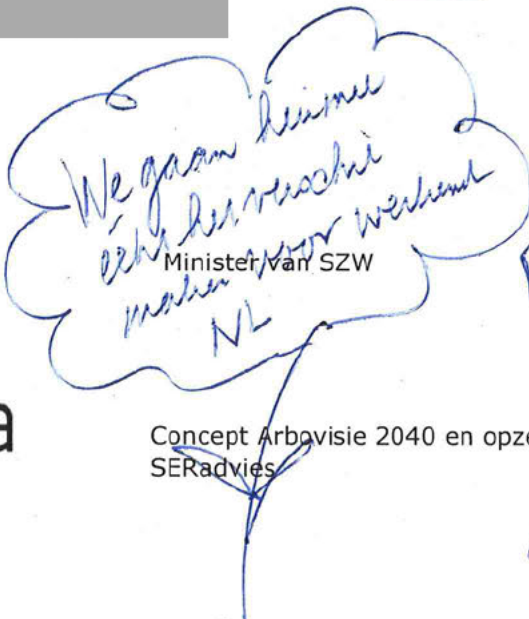

Aan

nota

Concept Arbovisie 2040 en opzet kabinetsreactie
SERadvies

30/6 2023
Fijn dat deze is!!
Heel van de inhoud, zien alle
→ antwoord op m.b. van PvdA

TER BESLISSING

Directie

Datum
29 juni 2023

Onze referentie
2023-

Opgesteld door

Bijlage(n)
→

Tan niet:
→ kernpunten compatibel met
en met conclusies
→ conclusies compatibel met
→ en...
→
→

→
→

→

→

→

Aanleiding

De SER heeft op 10 mei jl het advies 'Naar een werkend arbostelsel voor iedereen' gepubliceerd. De heer Putters biedt u het advies op 10 juli aan, samen met het SER-advies over sociale innovatie (u ontvangt apart voorbereiding). U heeft in het recente CD 'gezond en veilig werken' aangekondigd na de zomer de kabinetsreactie op het SER-advies naar de TK te sturen. Tegelijk met deze kabinetsreactie stuurt u de Arbovisie 2040 naar de TK.

Geadviseerde besluiten

- Bent u akkoord met bijgaande concept Arbovisie 2040?
- Welke formulering van de missie voor de Arbovisie 2040 verdient uw voorkeur (zie onder kernpunten Arbovisie 2040)?
- Bent u akkoord met onderstaande lijn voor reactie op enkele specifieke punten uit het SER-advies (zie onder kernpunten kabinetsreactie SER-advies)?

Kernpunten Arbovisie 2040

- Zoals eerder met u besproken, leggen we u een eerste uitgeschreven Arbovisie 2040 voor (zie bijlage). Deze heeft dezelfde strekking en bevat dezelfde elementen als de outlines waar u eerder positief op heeft gereageerd. Wel is de tekst op onderdelen wat anders gerangschikt. De tekst strookt ook met uw inbreng in het CD van 15 juni jl.
- De tekst is afgestemd met de Arbeidsinspectie.
- Besprekingen binnen SZW en met departementen (VWS, BZK, EZK en FIN) hebben geen fundamentele wijzigingen in de visie opgeleverd. Na verwerking van uw opmerkingen, vervolgen we in de zomer de interdepartementale afstemming in aanloop naar de onderraden. Ook zullen we met directie Communicatie en de Taalbrigade werken aan een professionele vormgeving en helder taalgebruik.
- In de Arbovisie stellen we als centrale boodschap dat de ambitie omhoog moet. We doen dit door een missie op te nemen waarin we dit vertalen naar een significante verlaging van het aantal doden en zieken door het werk. We hebben hiervoor twee opties. → Welke optie heeft uw voorkeur?

Optie 1: Alle werkenden in Nederland hebben het recht om gezond en veilig te kunnen werken. Elke werkende die ziek of arbeidsongeschikt wordt of komt te overlijden als gevolg van het werk, is er één te veel. In 2040 is een trendbreuk tot stand gekomen in de aantallen werkgerelateerde doden en zieken, met een substantiële daling van deze aantallen.

Datum
29 juni 2023

Onze referentie
2023-XXXXXXXXXX

Optie 2: Uiterlijk in 2040 wordt de Arbowetgeving in de praktijk nageleefd door alle werkgevers, opdrachtgevers en werkenden. Elke dode en zieke door het werk is er 1 te veel. De ambitie is dat er in 2040 niemand meer overlijdt als gevolg van onveilig of ongezond werk, en dat arbeidsongevallen en zieken door en op het werk tot een minimum worden beperkt. Hierdoor is een trendbreuk tot stand gekomen in de aantallen doden en zieken door het werk.

monit!

Advies opties missie:

- Wij adviseren u om voor optie 1 te kiezen.
- Effecten van maatregelen rondom arbobeleid treden in de meeste gevallen pas op langere termijn op. Voordat een vermindering van blootstelling aan risicofactoren en klachten zichtbaar wordt, gaat er per definitie enige tijd overheen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij blootstelling aan gevaarlijke stoffen, waar mensen vaak pas na 20 tot 30 jaar ziek worden. Dat betekent dat er ook in 2040 nog mensen zullen overlijden aan de gevolgen van werkgerelateerde risico's, daar is geen invloed meer op uit te oefenen. Optie 2 is dus kwetsbaar, omdat daarin expliciet wordt aangegeven dat niemand meer overlijdt door werk, terwijl we nu al weten dat dit onhaalbaar is.
- Politiek kan het echter wel aantrekkelijk zijn om 0 doden/substantiële daling expliciet uit te spreken, maar hier zal dan steeds wel een nuancerende toon nodig zijn om uit te leggen waarom de uitkomsten achterblijven. !
- Overigens kan de overkoepelende missie in de Beleidsagenda's worden vertaald in meer concrete doelstellingen, uitgesplitst per thema. Zo zouden er SMART doelstellingen kunnen worden opgenomen t.a.v. bijvoorbeeld preventie, de RI&E, of specifieke arbeidsrisico's.

"Zero death"

Bespr.

Prioriteiten Arbovisie:

- Om de missie te kunnen realiseren worden in de Arbovisie de belangrijkste knelpunten rondom gezond en veilig werken geanalyseerd (H3). In Hoofdstuk 5 worden per knelpunt oplossingsrichtingen geschetst. De oplossingen zijn op hoofdlijnen opgesteld. In de beleidsagenda's zullen ze nader worden uitgewerkt en geconcretiseerd. De belangrijkste oplossingsrichtingen zijn:
 - Introductie van passende (positieve en negatieve) financiële prikkels die investeringen in preventie stimuleren.
 - (Hulp bij het) Opstellen/actualiseren van een kwalitatief goede RI&E met preventie als uitgangspunt.
 - Borging ketenverantwoordelijkheid en bescherming van zzp'ers.
 - Vereenvoudiging regelgeving.
 - Verbetering van het stelsel van arbodienstverlening (waaronder mogelijk alternatieve financieringswijzen van de arbeidsgelateerde zorg).
 - Vergroten de betrokkenheid van werkenden bij het arbobeleid.
 - Verbetering van de kennisinfrastructuur.
 - Effectieve aanpak van werkgevers en opdrachtgevers die te weinig verantwoordelijkheid nemen.

→

- De planning rondom de Arbovisie 2040 is als volgt:

3 juli	Bespreking concept Arbovisie in Beleidsstaf SZW	•
7 juli	Concept kabinetsreactie op SER advies (brief) in uw tas	•
24 aug	WAV	
6 sep	Regiegroep SZW	
18 sep	CWIZO	
29 sep	MR (indien geen RWIZO nodig)	

Datum
29 juni 2023

Onze referentie
2023-

- Omdat na juni de WAV pas weer eind augustus bijeenkomt, is het niet haalbaar om de stukken vóór Prinsjesdag te publiceren. Daarom koersen we op publicatie eind september.

Wat is dat? en waarom stellen we hem voor in?

Kernpunten kabinetsreactie SER-advies

Algemeen:

- De algemene lijn van het SER-advies kunnen we volledig omarmen: de arbeidsomstandigheden moeten en kunnen flink beter. Inzet op preventie is de sleutel. We zijn het ook eens met de aandacht voor de rol van opdrachtgevers / ketenverantwoordelijkheid en zzp-ers.

- De meeste van de acht concrete aanbevelingen nemen we volledig of grotendeels over:

- #1 Formuleer duidelijke doelen voor preventie en zorg voor monitoring,
- #2 Versterken betrokkenheid werkenden bij arbobeleid
- #3 Naleving verplichting RI&E's verhogen en kwaliteit verbeteren → HOW?!
- #4 Verbeteren kennisinfrastructuur
- #6 Verbeteren arbozorg ondanks tekort bedrijfsartsen
- #7 Bevorderen bronbeleid. *Hieronder wordt verstaan dat er meer aandacht nodig is voor de ontwikkeling van oa nieuwe materialen, producten of processen die vanaf de ontwerpfase al intrinsiek veilig en duurzaam zijn.*

- #8 Versterk handhaving/betrokkenheid overheden
- Op aanbeveling #5 "Verzeker structurele financiering van preventie door bedrijven op organisatieniveau", gaan we een stap verder dan de SER door de voorgestelde introductie van een financiële prikkel op termijn (zie onderstaand).

- Over een aantal andere thema's, in het bijzonder de arbozorg en financiële prikkels, komt de SER met een vervolgadvies. Voor de arbozorg lijkt het ons verstandig hierop te wachten voor we verdere acties ondernemen. Voor financiële prikkels willen we als eerste stap zelf een verkenning laten uitvoeren (opties in kaart brengen) die als input kan dienen voor het vervolgadvies. Reden is dat hierover nog weinig informatie beschikbaar is. *ju*

- De concrete uitwerking op enkele punten delen we niet, zie onderstaand. Dit kan een teleurstelling zijn voor de bonden, die deze punten voornamelijk hebben ingebracht. De nadere uitwerking van deze punten willen we verder realiseren in samenwerking met de Arbeidsinspectie, sociale partners en andere stakeholders via de eerstvolgende meerjarige beleidsagenda.

- De prioriteiten van de Arbovisie 2040 worden met de beleidsagenda's gefaseerd uitgewerkt. De eerste beleidsagenda zal eerste helft 2024 naar de TK worden gestuurd, waarna deze zal worden uitgevoerd. De looptijd van de eerste beleidsagenda is vier jaar. Dit vereist het maken van keuzes en het benoemen van de eerste prioriteiten. We streven naar maximale impact door eerst aandacht te besteden aan de meest prangende knelpunten en de grootste arbeidsrisico's. Ook wegen we de haalbaarheid mee. Op basis hiervan stellen wij (in elk geval) de volgende prioriteiten voor in de eerste beleidsagenda, naast lopende dossiers en voorbereidende acties zoals verkenningen:

En hoe meer
duurzaam / verantwoord
maken

- ✓ 1. Onderzoek naar financiële prikkels, inclusief het verhogen van boetes. De SER brengt op dit punt ook nog een deeladvies uit. Het onderzoek kan worden gezien als belangrijk voorwerk voor dat advies.
- ← 2. RI&E: investeren in zowel beschikbaarheid (aantallen), de kwaliteit als het levend houden ervan op de werkvloer. Hierbij is speciale aandacht van belang voor de ondersteuning van het MKB.
- ✓ 3. Herijking regelgeving:
 - Het borgen van de ketenverantwoordelijkheid en van de bescherming van zzp'ers.
 - Vereenvoudiging zodat voor bedrijven (vooral het MKB) de regels begrijpen en kunnen uitvoeren.

Datum
29 juni 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

Punten in concept SER-advies die we niet volledig omarmen:

1. Preventiebudget: de SER adviseert dat ieder bedrijf op basis van de RI&E een budget voor preventieactiviteit vaststelt en in het basiscontract expliciteert op welke wijze preventie vorm krijgt. Hoewel dit een prima idee is, is dit niet nieuw en is dit nu al de bedoeling.
 --> **Stemt u ermee in om** in de kabinetsreactie positief te reageren op het doel van het preventiebudget, en aan te geven dat er wel iets extra's nodig is zodat bedrijven dit ook daadwerkelijk gaan doen, zoals een (stevige) financiële prikkel voor bedrijven om in preventie te investeren?
2. Start-RI&E & digitale melding bij Arbeidsinspectie: de SER adviseert een te ontwikkelen start-RI&E beschikbaar te stellen voor het MKB, naar sectoren gespecificeerd en gericht op de prioritaire risico's. Deze start-RI&E is een opstap naar een volwaardige RI&E. Daarnaast adviseert de SER digitale melding bij de Arbeidsinspectie door bedrijven of zij een RI&E hebben en enkele kenmerken van de RI&E, en melding van het basiscontract.
 - Een start RI&E heeft als voordeel dat dit startende werkgevers stimuleert een RI&E op te stellen. Nadeel kan zijn dat werkgevers deze daarna niet meer aanpassen. Bij MKB-bedrijven is de naleving van de RI&E-verplichting echter nu laag over de hele linie .
 - Voor de digitale registratie van de RI&E willen we in de eerste plaats onderzoeken of verplichte digitale registratie zinvol en haalbaar is. Het gaat om een groot aantal werkgevers. Zo ja, dan is het de vraag waar die belegd moet worden. De Arbeidsinspectie geeft aan hier geen kandidaat voor te willen zijn. Het toezicht is risicogericht ingericht. Registratie bij de Arbeidsinspectie kan de suggestie wekken dat er bij een latere controle door de Arbeidsinspectie geen handhaving op de RIE kan plaatsvinden. Een alternatief is om de registratie door een andere organisatie te laten plaatsvinden.
 => **Stemt u ermee in om** in de kabinetsreactie het voorstel van de start-RI&E en digitale melding van RI&E's in beginsel te omarmen, maar eerst de voor- en nadelen in kaart te brengen om vervolgens te bezien bij wie dit moet en/of kan worden belegd? Dit biedt ruimte om met bijv. UWV of de Belastingdienst te bezien of een andere partij dan de Arbeidsinspectie dit kan doen.
3. Capaciteit en toerusting Arbeidsinspectie (aanbeveling #8): de SER stelt dat: "waar naleving van arbowetgeving onvoldoende is, passend optreden van de Arbeidsinspectie geboden is, die daartoe voldoende capaciteit moet hebben en adequaat moet zijn toegerust". We delen dat de naleving onvoldoende is en overtreders moeten worden aangepakt. Toezicht en handhaving is alleen het sluitstuk van een bredere aanpak om die naleving te verbeteren. [redacted]

— vs budget?

begin → start RI&E
melding

We verbinden hier daarom een breder palet aan maatregelen aan dan alleen handhaving, zoals een financiële prikkel, ondersteuning MKB, verbetering arbozorg, etc. Daarbij gaan we onderzoeken in hoeverre hogere boetes mogelijk zijn bij grote omzet/bedrijven. => **Stemt u in met deze lijn?**

Datum
29 juni 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

4. **Rol Arbeidsinspectie bij meldingen beroepsziekten:** de SER adviseert een onderzoeksplicht van de Arbeidsinspectie als een bedrijfsarts of andere kerndeskundige een misstand meldt en de Arbeidsinspectie verzoekt om een onderzoek in te stellen. Ook bepleit de SER om bedrijven te beboeten wanneer een beroepsziekte niet is gemeld.
- We onderschrijven de wens om de problematiek van onder-melding aan te pakken. We willen daarom (op termijn) een brede verkenning naar mogelijkheden om hier effectief wat aan te doen. Hierin worden de concrete voorstellen van de SER meegenomen, maar worden ook andere mogelijkheden overwogen.
 - De Arbeidsinspectie kijkt in de praktijk serieus naar meldingen van bedrijfsartsen en kerndeskundigen. Die komen echter heel zelden binnen (= onder-melding). De Arbeidsinspectie is geen voorstander van een onderzoeksplicht, omdat dit de Arbeidsinspectie minder ruimte biedt te differentiëren naar de aard en urgentie van de meldingen. Wel heeft de Arbeidsinspectie nauw contact met de beroepsvereniging van bedrijfsartsen over de vraag hoe de meldingsbereidheid van bedrijfsartsen kan worden vergroot. Een richtlijn voor bedrijfsartsen is wellicht effectiever dan een boete. => **Stemt u in met deze lijn?**
5. **Medezeggenschap:** De SER doet verschillende voorstellen om de betrokkenheid van werkenden bij arbeidsomstandigheden in bedrijven te vergroten. Hier kunnen we grotendeels positief op reageren, behalve op de volgende onderdelen:
- De SER adviseert alle OR-plichtige bedrijven een arbo- of VGW(M)-commissie te laten instellen voor overleg over veilig en gezond werken. Bij niet OR-plichtige bedrijven dient dit anders te worden georganiseerd, bijv. met hulp van preventiemedewerkers. De SER pleit voor handhaving hierop door de Arbeidsinspectie (o.b.v. artikel 12 Arbowet).
 - In overleg met de directie AV adviseren we om geen verplichte Arbocommissie in te voeren. De rol van de OR/PVT op Arbo is al stevig verankerd. Kern is het verbeteren van de naleving, nog een verplichting zal de praktijk op dat punt hoogstwaarschijnlijk niet veranderen. Het kan zelfs een 'muizengaatje' vormen om wel aan artikel 12 Arbowet te voldoen maar geen OR te hebben.
 - AV laat op dit moment onderzoek doen naar de naleving van de WOR en zal daarna bezien wat nodig is om naleving te versterken, ook van de arbo-dimensie. => **Stemt u in met deze lijn?**

toel

toel / besp
th nuig naar N

Waarom is dit
gewoeg?

6

Bijlagen

Volnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept Arbovisie 2040	Ter informatie (niet verzenden)	